

[A. Lyngge.]

tid, bortset fra at det gik dårligt med den vigtige klapmydsfangst i den allersydligste del i år. Befolkningen har så godt som ingen forsyninger af spæk, det grønlandske smør, som har stor betydning i ernæringsmæssig henseende til vinteren. Jeg vil bede ministeriet for Grønland have opmærksomheden henvendt herpå, idet der let kan blive nød, såfremt det bliver streng vinter med svigtende fangst. I det hele taget trænger forholdene i den allersydligste del af landet til særlig opmærksomhed, idet fiskeriet for det meste drives med kajaker og robåde og alt for få motorbåde, ligesom der hersker vanskelige reparationsmuligheder i det store distrikt. Om vinteren er der som regel dårlige erhvervs- og indtjeningsforhold, der burde søges afhjulpet, med uheldige følger for ernæringsforholdene og de sociale forhold. Ellers er det gået normalt med sælfangsten, der endnu har betydning for de nordlige distrikter.

Med hovederhvervet — fiskeriet — er det gået godt, idet fiskeproduktionen har overfløjet det sidste års produktion på samme tid. Det er blevet rekordfiskeri. Dette resultat er tilfredsstillende, navnlig på baggrund af, at usædvanligt, vinterligt vejr med kulde i begyndelsen af sommeren har sinket fiskeriet stærkt så godt som alle vegne.

Det er mærkbart, at interessen for fiskeriet atter er stigende. Jeg har dog set udtalelser, der er fremsat offentligt i Grønlandsposten fra ansvarlig side, og som gik ud på, at det har været en skuffelse, at fiskeproduktionen i 1955 ikke er steget så meget, som man kunne forvente efter forhøjelsen af fiskepriserne i fjor. Jeg synes ikke, at der lå en rigtig vurdering af forholdene bag en sådan forventning. Man må nemlig huske, at det har været nødvendigt at forhøje fiskepriserne for at råde bod på den fiskerimæssige krise, der i adskillige år standsede udviklingen af produktionen og har reduceret fiskernes antal stærkt. Men jeg tror ikke, at nogen med rette kan forvente, at de mange fiskere — 500 i antal — som de små priser har jaget fra erhvervet, og som i mellemtiden har fundet anden beskæftigelse, pludselig kan vende tilbage til erhvervet, selv om nogle har gjort det.

Det fremgik af landsrådsforhandlingerne i år, at det overskud af fiskeriet, der over-

føres til konjunkturudligningsfonden, nu er stærkt formindsket, navnlig på grund af prisforhøjelsen i fjor. I 1954 blev der overført 600 000 kr., men kun 80 000 kr. i 1955.

Der er grund til at mene, at der på grund af stigende udgifter til arbejdsløn ifølge arbejdsoverenskomsten i Godthåb i år og stigende varepriser på verdensmarkedet kommer underskud i erhvervsvirksomheden næste år, men selv om der bliver det, synes jeg, det vil være uheldigt at sænke priserne, som det allerede er sket for rundfiskens vedkommende, eller på anden måde fordyre fiskernes driftsudgifter. Nu er interessen for fiskeriet atter vokset, og vi må gøre alt for at bevare den. Det har for Grønland stor interesse at få trukket ungdommen derhen, hvor de største beskæftigelsesmuligheder er. Man skal derfor passe på, at den kgl. grønlandske handels økonomiske interesser i at opnå regnskabsmæssig balance ikke influerer på dette mål. Man skulle hellere på en eller anden måde lade samfundet dække et mindre underskud i erhvervsvirksomheden fremfor at svække hovederhvervets konkurrencedygtighed.

I den forbindelse kan man som et iøjnefaldende fænomen pege på, at medens adskillige danske landsmænd efterhånden har bosat sig i Grønland og på flere måder som gavnligt incitament har udvist initiativ, er dette ikke tilfældet for fiskeres vedkommende. De få, der har forsøgt, overgik ofte meget hurtigt til lønnet beskæftigelse, til trods for at en betydelig mængde danske og færøske fiskere, der fisker i indre farvande i Grønland og sælger fangsten til andre institutioner end den kgl. grønlandske handel, bliver ved med at komme og fiske. Som forklaring hævder både grønlandske og færøske fiskere, at den nuværende pris på 34 øre pr. kg for afnakket, flækket og omhyggeligt vasket torsk uden skønhedsfejl vanskeligt kan forrente det moderne materiel, fiskerkuttere, som de grønlandske fiskere nu er begyndt at erhverve. Fiskeriet kan give godt udbytte på visse områder en kort sæson i bundgarnstiden, men til andre tider går hele fortjenesten til afbetaling, forrentning, forsikring og andre driftsudgifter, så at fiskerne kun får en urimelig lille fortjeneste. Dette standpunkt støttes af erhvervsstøtteudvalget og landsrådet, som